

Sisällys

Hanna Kiuru & Minna Strömberg-Jakka

Aluksi	9
Kirjallisuus	18

Sanna Mustonen

Näkökulmia yhteisöihin ja yhteisöllisyyteen, tabuihin ja seksuaalisuuteen	20
Johdanto	20
Yhteisöt ja yhteisöllisyys	21
Yhteisöllisyys ja muuttuva aika	25
Seksuaalisuuden tabu yhteisöissä ja instituutioissa	28
Katsaus seksuaalisuuteen: biologiasta psykologiaan ja sosiaalitieteisiin	31
Sukupuolittutkimusta seksuaalisuudesta	34
Lopuksi	38
Kirjallisuus	40

Olavi Louheranta, Nilla Keskitalo & Jukka Salolahti

Oikeuspsykiatrinen hoito ja potilaan seksuaalisuus – haaste ja mahdollisuus	43
Johdanto	43
Tahdonvastaisen ja oikeuspsykiatrisen hoidon periaatteet ja hoito suljetussa laitoksessa	44
Potilaan oikeus seksuaalisuuteen terveydenhuollossa	49
Seksuaalisuuden huomioiminen pitkän laitoshoidon aikana	53
Seksuaalirikoksiin syyllistyneiden potilaiden vaarallisuuden arviointi	58
Niuvanniemen terveydenhuollon henkilöstön kyselytutkimus	61
Lopuksi	68
Kirjallisuus	70

Mai Peltoniemi

Kunnolliseksi mieheksi ja arvokkaaksi naiseksi – päihdehoito terapeuttisessa yhteisössä	75
Johdanto	75
Trauma päihderiippuvuuden taustalla	77
Addiktin identiteetti ja seksuaalisuus	79
Irti addiktin identiteetistä terapeuttisessa yhteisöhoitossa	81
Arvot, normit ja uusi koti	82
Ihmissuhdetaitojen opetteleminen	86
Pitkän aikavälin tavoitteet	89
Kunnolliseksi mieheksi ja arvokkaaksi naiseksi	91
Lopuksi	94
Kirjallisuus	96

Harri Moisio

Seksuaalisuus nuorisokodin arjessa	97
Johdanto	97
Lainsäädäntö lastensuojelussa	98
Huostaanoton perusteet	101
Valta, kontrolli, vapaus	103
Kustaan nuorisokoti	106
Seksuaalisuus laitoksessa	108
Alkuhaastattelu	109
<i>Seurustelun vaikeus</i>	110
<i>Luonne on tärkein</i>	112
<i>Ulkonäkö on sittenkin tärkeä</i>	113
<i>Mistä toisen tunteet tietää?</i>	113
<i>Miten omat tunteensa tunnistaa?</i>	114
<i>Oletko suosittu?</i>	115
Turvallisen yhteisön haasteet	116
<i>Siskoja ja veljiä keskenään</i>	117

<i>Luvalliset ja luvattomat yökyläilyt</i>	118
<i>Tapahtuuko hyväuskoisten hyväksikäyttöä?</i>	119
<i>Salaiset tapaamiset ja valistus</i>	121
<i>Seksuaalisuus vallan välineenä</i>	122
<i>Seksuaalisuus hoidon esteenä</i>	124
Johtopäätökset.....	125
Kirjallisuus.....	127

Mari Suonio

Maskuliinisuus ja seksuaalisuus vankilassa kansainvälisen tutkimuksen valossa 129

Johdanto	129
Hegemoninen maskuliinisuus käsitteenä.....	130
Vankila maskuliinisuuden näyttämönä.....	132
Seksuaalisuuden tabuluonne	135
Vankila seksuaalisuuden näyttämönä	136
Seksiin pakottaminen vankilan vallankäytön muotona	138
Sosiaalisesti määritelty vanki	139
Pohdinta.....	140
Kirjallisuus	143

Tytti Lassila

Seksuaalisuus valvotussa ympäristössä – vankien mahdollisuudet toteuttaa seksuaalisuuttaan vankilassa 145

Johdanto	145
Aineiston kuvaus	147
Haavoittuvaisena kivenkovassa ympäristössä	150
<i>Mies- ja naisvankien erityispiirteitä</i>	150
<i>Seksuaali- ja sukupuoli vähemmistöjen asema</i>	151
Seksuaalisuuden mahdollistaminen ja rajoittaminen vankilassa	154
<i>Säännökset osana sosiaalista kommunikointia ja seksuaalisuuden toteuttamista</i>	154
<i>Valvomattomat tapaamiset</i>	157
Inhimillisen läheisyyden kaipuu	161
<i>Naisten kokemukset</i>	161
<i>Miesten kokemukset</i>	164
Seksuaalinen ahdistelu, väkivalta ja hyväksikäyttö vankiloissa	168
Ilon hetki lyhyt on, surun portti auki aina	169
Kirjallisuus	172

Tarja Orjasniemi & Henna Pirskanen

Seksuaalinen väkivalta päihdeperheessä tyttöjen kokemana ja näkemänä 174

Johdanto	174
Vanhemman päihdeongelman vaikutukset lapseen	176
Tytöt, pojat ja vanhempien juominen	178
Seksuaalinen hyväksikäyttö ja sen yhteydet vanhempien päihdeongelmiin tutkimuksen kohteena	179
Seksuaalisen hyväksikäytön muodot.....	181
Paha perhe	183
Aineiston tarinat	185
Ilmitulon esteet: kun paha jää piiloon	192
Häpeä	193
Pohdinta.....	195
Kirjallisuus.....	197

Nina Vaaranen-Valkonen

Elämänjanamenetelmän käyttö seksuaalista hyväksikäyttöä lapsuudessaan kokeneen nuoren narratiivisessa altistusterapiassa 200

Johdanto	200
Traumat ja lapsuuden seksuaalinen hyväksikäyttö	202
<i>Traumatyyppit</i>	202
<i>Lapsuuden seksuaalinen hyväksikäyttö</i>	203
Traumafokusoidut menetelmät lapsuuden vakavien traumojen hoidossa	204
<i>Traumafokusoitu kognitiivis-behavioraalinen psykoterapia</i>	204
<i>Narratiivinen altistusterapia</i>	205
<i>Elämänjanamenetelmä</i>	206
Aineisto ja menetelmä	207

Uhrista selviytyjäksi	209
Hyväksikäytön yksityiskohtainen läpikäyminen	209
Muutokset nuoren ajatuksissa ja tunteissa	211
Psykoedukaatio	214
Yhteenvedo ja pohdinta	216
Kirjallisuus	220
<i>Aini Linjakumpu</i>	
Seksuaalisuuden kipupisteitä ääriyhteisöllisissä uskonnollisissa liikkeissä	222
Johdanto	222
Ääriyhteisölliset uskonnolliset liikkeet	223
Autoritaarisuus	224
Yhteisöllinen eksklusiivisuus	225
Kuriyhteisöllisyys	225
Seksuaalisuus rajojen merkittäjänä	226
Suvunjatkaminen ja ehkäisykielto	228
Lasten hyväksikäyttö ja anteeksiantaminen	232
Homoseksuaalisuus ja minuuden kieltäminen	235
Lopuksi	240
Kirjallisuus	241
<i>Johanna Aapakallio</i>	
Seksuaalisuus yhteisöllisessä kulttuurissa – kunnian ja siveyden merkitys	244
Johdanto	244
Käsitteet	246
Kulttuuri	247
Yhteisö	247
Kunnia	248
Kunniaan liittyvä väkivalta	249
Tabu	250
Seksuaalisuuden tabut	250
Varhaislapsuus	251
Murrosikä	252
Poikien ja tyttöjen ympärileikkaus	254
Neitsyys	254
Aktiivinen seksuaalielämä	256
LGBTIQ*-ihmiset	258
Kulttuuri vai uskonto?	259
Islam ja seksuaalisuus	260
Pohdinta	262
Kirjallisuus	265
<i>Antti Teittinen</i>	
Tabu? Katsaus kehitysvammaisten seksuaalisuuden tutkimukseen	267
Johdanto	267
Poikkeavuuden ja seksuaalisuuden sääntely	268
Kehitysvammaisuus ja seksuaalisuus	271
Ammattihenkilöstön ja läheisten asenteita kehitysvammaisten ihmisten seksuaalisuuteen	272
Kehitysvammaisten oma seksuaalinen kokemus	274
Pohdinta	276
Kirjallisuus	278
<i>Heli Inkinen</i>	
Työnohjaus ja ihastuminen	280
Johdanto	280
Mitä työnohjaus on?	282
Työnohjauksen ammatillisuus ja eettisyys	285
Aineiston esittely	286
Työnohjaajan ihastuminen asiakkaaseen eli työnohjattavaan	288
Sallitut puheenaiheet, vuorovaikutus ja tunteet työnohjauksessa	292
Yhteenvedo ja johtopäätökset	298
Kirjallisuus	300
Kirjoittajat ja toimittajat	303